

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2019-1013

20.12.2019

KLP Skadeforsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Boligbrann – arbeid med vinkelsliper – varslet identifikasjon? – fal. §§ 4-9, 4-11 og 4-14.

Sikredes ektefelle arbeidet med en vinkelsliper utenfor den forsikrede bolig, noe som medførte at gnister traff noen løse platerester av EPS-isolasjon som lå på gulvet i kjelleren og deretter antente. Selskapet mente det var grovt uaktsomt av ektefellen å ikke sikre kjellerinngangen, samt å ikke ha slukningsutstyr i umiddelbar nærhet. Selskapet avkortet erstatningen med 10 %, begrenset til kr 100 000, jf. fal. § 4-9. Avkortningen var kun adressert til sikredes ektefelle, og det oppstod dermed spørsmål om selskapet kun hadde anledning til å avkorte i ektefellens eierandel. Nemnda kom til at forsikringstilfellet var fremkalt ved grov uaktsomhet, men at selskapet kun kan avkorte i ektefellens eierandel.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: 10 % avkortning, maksimalt kr 100 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning etter brann i bolig, og spørsmålet om selskapet kan avkorte erstatningen med 10 %, begrenset til kr 100 000, pga. grov uaktsom fremkallelse av forsikringstilfellet, jf. fal. § 4-9 annet ledd.

Den forsikrede boligen brant i november 2018. Ifølge forsikringsbeviset er A forsikringstaker. Forsikringen gjelder i henhold til vilkårenes pkt. 1 for:

(...)forsikringstaker og ektefelle (...).

Selskapet har opplyst at ektefellene A og B eier boligen med en ideell halvdel hver. Det er ikke omstridt at de begge har krav på erstatning under forsikringsavtalen.

Brannen oppstod da B utførte egne arbeider i kjelleren. B stod i trappenedgangen til kjelleren, og kjelleråpningen var ikke lukket med dør eller plate. Da B skulle kutte en skråvinkel med vinkelsliper, traff gnister noen løse platerester av EPS-isolasjon på gulvet i kjelleren slik at de antente.

Det var montert vannslange i naborommet, men B fikk ikke tak i denne pga. røykutviklingen i kjelleren. Han forsøkte å slukke brannen ved hjelp av naboens hageslange, og fikk begrenset skadeomfanget noe. I en foreløpig takstrapport datert den 15.11.18 er det foreslått et avsetningsbeløp på kr 1 300 000 eks mva.

Selskapet varslet den 21.11.18 at erstatningen kunne reduseres som følge av at forsikringstilfelle var fremkalt ved grov uaktsomhet, jf. fal. § 4-9. Selskapet besluttet den 14.12.18 å avkorte erstatningen med 10 %, likevel begrenset til kr 100 000.

Sikrede krever dekning for hele brannskaden og avviser at det er grunnlag for avkortning. Det var tatt nødvendige forhåndsregler, og skaden var ikke fremkalt ved grov uaktsomhet.

B stod i trappenedgangen, og ikke inne i selve kjelleren hvor isolasjonen ble antent. Det var derfor tatt tiltak for å unngå skade. Det var plassert en vannslange i kjelleren, i siderommet til det stedet hvor selve brannen oppstod. B startet slukkearbeid umiddelbart etter at brannen oppstod og satte med dette sin egen helse og sikkerhet i fare. Brannvesenet har kommentert at slukningsarbeidet sannsynligvis hadde hindret totalskade for huset og naboens hus.

Selskapet anfører at det kan avkorte erstatningen med 10 %, begrenset til totalt kr 100 000, fordi skaden er fremkalt ved grov uaktsomhet, jf. fal. § 4-9. Vinkelsliperen ble brukt like utenfor en døråpning hvor det ikke var satt inn dør eller plate. Det var derfor fri gnistbane inn til kjellerrommet, hvor kjellergulvet var belagt med et lettantennelig isopordekke. Slukkeutstyr burde ha ligget klart til bruk, like ved sveiseområdet. Dette er enkle handlingsalternativ som med all sannsynlighet kunne medført at skaden ble unngått.

B er medeier og ansatt som takstmann i et snekker/håndverksfirma og er utdannet tømrer. B sto selv som selvstendig utbygger på sin bolig, og brukte ingen ekstern arbeidskraft med unntak av rørlegger og elektriker. Med bakgrunn av utdanning og kompetanse, må han anses som en profesjonell som bør være kjent med at gnistregnet fra en vinkelsliper kan strekke seg flere meter.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet kan avkorte med 10 %, maksimum kr 100 000, pga. grov uaktsom fremkallelse av forsikringstilfellet, jf. fal. § 4-9.

Det følger av fal. § 4-9 at selskapets ansvar kan settes ned eller falle bort dersom sikrede har fremkalt forsikringstilfelle ved grov uaktsomhet. Grov uaktsomhet betyr ifølge Rt. 1989 s. 1318 adferd som "representere et markert avvik fra vanlig forsvarlig handlemåte. Det må dreie seg om en opptreden som er sterkt klanderverdig, hvor vedkommende altså er vesentlig mer å klandre enn hvor det er tale om alminnelig uaktsomhet".

Slik saken er opplyst var årsaken til brannen sveisearbeidet utført like utenfor kjellerinngangen. Arbeider med varme/åpen flamme krever en stor grad av aktsomhet på grunn av den betydelige risikoen for brannskader. Nemnda forstår det slik at kjellergulvet var dekket med EPS-isolasjon, som er et brennbart materiale, og at det ikke var noen dør/plate mellom sikredes arbeidssted og kjelleren. Det var heller ikke brannslukningsapparat i umiddelbar nærhet. Ut fra dette er sikringstiltakene altfor dårlige i forhold til risikoen for at gnister skulle nå det lett antennelige gulvet. Sikrede burde hatt brannslukningsutstyr i umiddelbar nærhet og/eller hatt større distanse til kjellergulvet eller sikring mellom arbeidet og gulvet. Nemnda mener den dårlige sikringen her må regnes som grovt uaktsom, jf. AKN-1029 og FinK-2015-239.

Avkortning kan da finne sted under hensyn til skyldgraden, hendelsesforløpet og omstendighetene for øvrig, jf. fal. § 4-9 tredje ledd. Det dreier seg om en betydelig og allment kjent brannrisiko og sikrede hadde flere enkle handlingsalternativer. Sikrede var også utdannet tømrer og arbeidet som takstmann, og må regnes som profesjonell i denne sammenheng. Selskapet har avkortet med 10 %, og nemnda mener dette må aksepteres.

Nemnda forstår saken slik at selskapet har avkortet i begge ektefellenes eierandel.

Det følger av vilkårenes pkt. 6.6 at;

Erstatningen kan reduseres eller falle bort dersom skaden skyldes handling eller unnlatelse fra sikrede selv eller sikredes ektefelle eller samboer, jf. forsikringsavtaleloven §4-11.

Ut fra dette er det adgang til identifikasjon mellom de to ektefellene. En forutsetning for at selskapet skal kunne påberope seg identifikasjon, er imidlertid at selskapet har overholdt reklamasjonsplikten etter fal. § 4-14. Konsekvensen av at reklamasjonsplikten ikke overholdes er

at selskapet mister retten til å påberope seg forholdet, jf. fal. § 4-14 annet ledd og FinKN-2019-333 hvor nemnda uttalte at;

Det følger av fal. § 4-14 at selskapet skal gi sikrede skriftlig beskjed om sitt standpunkt dersom det vil gjøre gjeldende at det er helt eller delvis fri for ansvar eller har rett til å si opp forsikringen etter en av reglene i kapittel 4. Selv om ordlyden i fal. § 4-14 ikke oppstiller noen krav om at selskapets avslag skal henvise til de reglene som påberopes, er det lagt til grunn både i nemndspraksis og juridisk teori at selskapet plikter å informere om identifikasjonsspørsmålet i avslagsbrevet, jf. FinKN-2017-381, FinKN-2015-097, FinKN-2012-213, AKN-2065 og AKN-2157. Dette er bl.a. begrunnet i uttalelser i Ot.prp. nr. 49 (1988-89) s. 71-72, hvor man peker på "hensynet til sikrede og det behov sikrede har for klarhet i hva selskapet vil påberope seg".

Selskapets varsel om mulig avkortning i e-post av 21.11.18 sier:

Erstatningen kan reduseres eller falle bort dersom skaden skyldes handling eller unnlatelse fra sikrede selv eller sikredes ektefelle eller samboer, jf. forsikringsavtaleloven § 4-11.

Selskapet har derimot så vidt nemnda kan se ikke påberopt identifikasjon i sin e-post av 14.12.18, hvor selskapet redegjør for sitt endelige standpunkt. Ut fra dette kan selskapet avkorte 10 % i erstatningen til B, men ikke i erstatningen til A. Maksimumsgrensen på kr 100 000 blir da aktuell hvis erstatningen totalt sett blir på mer enn kr 2 000 000.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis delvis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Roy Johansen (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).